

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

Zakon o udomiteljstvu

Vrijedi od 17. veljače 2022.

Strojno pročišćen iz: NN 115/2018, NN 18/2022

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama. Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-udomiteljstvu/

Sadržaj

DIO PRVI OPĆE ODREDBE	4
Sadržaj Zakona	4
Svrha udomiteljstva	4
Načela udomiteljstva	4
Načelo najboljeg interesa korisnika	4
Načelo ravnopravnosti u obiteljskom okruženju	4
Načelo održivosti socijalnih veza	5
Načelo uključenosti	5
Načelo zabrane diskriminacije	5
Značenje pojmova	5
DIO DRUGI	6
POGLAVLJE I. VRSTE UDOMITELJSTVA	6
Tradicionalno udomiteljstvo	6
Udomiteljstvo kao zanimanje	6
Srodničko udomiteljstvo	7
POGLAVLJE II. UVJETI ZA OBAVLJANJE UDOMITELJSTVA	8
Opći uvjeti	8
Posebni uvjeti za obavljanje standardnog udomiteljstva kao zanimanja	9
Posebni uvjeti za obavljanje specijaliziranog udomiteljstva za djecu kao zanimanja	9
Iznimka kod uvjeta za obavljanje srodničkog udomiteljstva	10
Zapreke za obavljanje udomiteljstva	10
POGLAVLJE III. SMJEŠTAJ KORISNIKA	11
Opća odredba	11
Dobna razlika udomitelja i korisnika	11
Smještaj djece u tradicionalnom udomiteljstvu	11
Smještaj odraslih osoba u tradicionalnom udomiteljstvu	12
Smještaj djece kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo	12
Smještaj odraslih osoba kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo	12
Smještaj djece kod udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu	13
Smještaj korisnika u slučaju privremene nesposobnosti udomitelja koji udomiteljstvo obavlja kao zanimanje	13
POGLAVLJE IV. FINANCIRANJE UDOMITELJSTVA	13
POGLAVLJE V. OPSKRBNINA I NAKNADA ZA RAD UDOMITELJA	13
Izračun opskrbnine i naknade za rad udomitelja	13
Opskrbnina	14
Naknada za rad udomitelja koji obavlja tradicionalno udomiteljstvo	14
Opće odredbe o naknadi za rad udomitelja koji udomiteljstvo obavlja kao zanimanje	14
Naknada za rad udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo	15

Naknada za rad udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu	15
POGLAVLJE VI. POSTUPAK ZA DONOŠENJE RJEŠENJA	16
Opće odredbe	16
Pravo na žalbu	16
Sadržaj izreke rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva	17
Rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva članu obitelji udomitelja ...	17
Rješenje u slučaju smanjenja propisanog broja korisnika kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo	17
Posebne odredbe o postupku za donošenje rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja	17
Prestanak udomiteljstva	18
Registar udomitelja i Registar smještenih korisnika	18
Upis podataka u Registar udomitelja i u Registar smještenih korisnika ...	18
POGLAVLJE VIII. OBVEZE CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB	19
Obveze centra korisnika prije smještaja korisnika	19
Obveze centra korisnika tijekom smještaja korisnika	19
Obveze centra korisnika nakon prestanka smještaja korisnika	20
Obveze centra udomitelja	20
POGLAVLJE IX. STRUČNA POMOĆ I POTPORA	21
Opće odredbe	21
Posebne obveze doma socijalne skrbi i centra za pružanje usluga u zajednici	21
POGLAVLJE X. PRAVA I OBVEZE UDOMITELJA	21
Prava udomitelja	21
Obveze udomitelja	22
Posebne obveze udomitelja djeteta	23
Posebne obveze udomitelja odrasle osobe	23
POGLAVLJE XI. PRAVA I OBVEZE KORISNIKA UDOMITELJSTVA	24
Prava udomljenog djeteta	24
Prava odraslog korisnika udomiteljstva	25
Obveze odraslog korisnika udomiteljstva	26
DIO TREĆI NAGRADE I PRIZNANJA	26
DIO ČETVRTI PREKRŠAJNE ODREDBE	26
DIO PETI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	27
Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda	28

ZAKON O UDOMITELJSTVU

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se udomiteljstvo kao oblik pružanja socijalne usluge smještaja, uvjeti i način obavljanja udomiteljstva te prava i obveze korisnika usluge (u daljnjem tekstu: korisnik), udomitelja, centra za socijalnu skrb i drugih pravnih osoba koje sudjeluju u potpori udomiteljstvu.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Svrha udomiteljstva

Članak 2.

Svrha udomiteljstva je osigurati skrb i potporu korisniku u poticajnom i pozitivnom obiteljskom okruženju u skladu s njegovim individualnim planom promjene.

Načela udomiteljstva

Članak 3.

Udomiteljstvo u Republici Hrvatskoj provodi se u skladu s temeljnim načelima socijalne skrbi, načelom najboljeg interesa korisnika, ravnopravnosti u obiteljskom okruženju, održivosti socijalnih veza, uključenosti korisnika i zabrane diskriminacije.

Načelo najboljeg interesa korisnika

Članak 4.

(1) Pri utvrđivanju potrebe i okolnosti za utvrđivanje prava na uslugu smještaja korisnika u udomiteljsku obitelj centar za socijalnu skrb korisnika vodi računa o nerazdvajanju braće i sestara, o potrebama korisnika odnosno ciljevima individualnog plana.

(2) Udomitelja se odabire ponajprije iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih korisniku, u njegovu mjestu prebivališta, uvijek kada je to moguće i kada je to u njegovu najboljem interesu.

Načelo ravnopravnosti u obiteljskom okruženju

Članak 5.

Priznavanjem prava na smještaj u udomiteljsku obitelj korisnik postaje ravnopravni član udomiteljske obitelji.

*Načelo održivosti socijalnih veza***Članak 6.**

Korisniku se priznaje pravo na uslugu smještaja u udomiteljsku obitelj u njegovu mjestu prebivališta radi održivosti obiteljskih i drugih socijalnih veza i očuvanja postignute razine njegove socijalne uključenosti, osim ako to nije u njegovu interesu ili na tom području nema udomiteljskih obitelji.

*Načelo uključenosti***Članak 7.**

Korisnik ima aktivnu ulogu u zadovoljavanju svojih potreba, a potrebne usluge mu osiguravaju međusobno povezani i koordinirani pružatelji usluga u lokalnoj zajednici.

*Načelo zabrane diskriminacije***Članak 8.**

Zabranjena je izravna i neizravna diskriminacija korisnika u udomiteljskoj obitelji.

*Značenje pojmova***Članak 9.**

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. Udomiteljstvo je oblik pružanja socijalne usluge smještaja djetetu ili odrasloj osobi koju pruža udomitelj sa svojom obitelji ili udomitelj koji živi sam, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
2. Udomitelj je predstavnik udomiteljske obitelji ili samac koji pruža uslugu smještaja, na čije ime se izdaje dozvola za obavljanje udomiteljstva i upisan je u Registar udomitelja.
3. Udomiteljska obitelj je zajednica koju čine udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni drug, djeca i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.
4. Korisnik je dijete, mlađa punoljetna osoba do završetka redovitog školovanja ili najduže godinu dana nakon završetka redovitog školovanja ako se ne može zaposliti, a najduže do 26. godine života ili odrasla osoba, kojoj je priznato pravo na socijalnu uslugu smještaja i upisana je u Registar smještenih korisnika.
5. Centar udomitelja je centar za socijalnu skrb na čijem području udomitelj ima prebivalište.
6. Centar korisnika je centar za socijalnu skrb na čijem području korisnik ima prebivalište, a ako nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, na čijem području ima boravište.
7. Individualni plan je plan promjena životne situacije, odnosno ponašanja korisnika izrađen na temelju sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa, u dogovoru s korisnikom i članovima obitelji u svrhu prevladavanja nepovoljnih životnih okolnosti.

8. Opskrbnina za potrebe korisnika (u daljnjem tekstu: opskrbnina) je novčana naknada namijenjena podmirivanju troškova života korisnika.

9. Naknada za rad udomitelja je naknada udomitelju za pruženu skrb i uloženi trud u zbrinjavanju korisnika kojemu je priznato pravo na uslugu smještaja kod udomitelja.

10. Supervizija je proces učenja, razvoja i metoda podrške koja omogućava usvajanje novih znanja, razvijanje vještina, usvajanje spoznaja kroz osobno iskustvo rada, u cilju poboljšanja kvalitete rada s korisnicima.

DIO DRUGI

POGLAVLJE I.

VRSTE UDOMITELJSTVA

Članak 10.

- (1) Udomiteljstvo se obavlja kao:
1. tradicionalno udomiteljstvo
 2. udomiteljstvo kao zanimanje i
 3. srodničko udomiteljstvo.
- (2) Udomiteljstvo kao zanimanje obavlja se kao:
1. standardno udomiteljstvo i
 2. specijalizirano udomiteljstvo za djecu.

Tradicionalno udomiteljstvo

Članak 11.

- (1) Tradicionalno udomiteljstvo obavlja udomiteljska obitelj čiji predstavnik ispunjava uvjete iz članka 14. ovoga Zakona.
- (2) U tradicionalnom udomiteljstvu pruža se usluga smještaja djetetu i odrasloj osobi u skladu sa zakonom kojim se uređuju socijalne usluge u sustavu socijalne skrbi.
- (3) U tradicionalnom udomiteljstvu pruža se usluga smještaja istoj vrsti korisnika, posebno djeci, a posebno odraslim osobama, osim kada postoji potreba o zajedničkom smještaju roditelja s djetetom, braći i sestrama, maloljetnim roditeljima, bračnim/izvanbračnim drugovima ili kada tijekom smještaja kod korisnika nastanu takve promjene da više ne pripada istoj vrsti korisnika, uz procjenu potreba korisnika i suglasnost centra udomitelja i centra korisnika i ako to nije protivno interesima drugih smještenih korisnika.
- (4) Udomitelj koji obavlja tradicionalno udomiteljstvo ima pravo na opskrbninu i pravo na naknadu za rad udomitelja.

Udomiteljstvo kao zanimanje

Članak 12.

- (1) Udomiteljstvo kao zanimanje može obavljati osoba koja ispunjava uvjete iz članka 15. ili članka 16. ovoga Zakona.

(2) Udomitelj koji obavlja standardno udomiteljstvo pruža uslugu smještaja korisnicima iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Udomitelj koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu pruža uslugu smještaja i složeniju, specifičnu skrb:

1. djetetu s problemima u ponašanju kojem je određena mjera povjeravanja udomiteljskoj obitelji sukladno propisima o obiteljskopravnoj zaštiti
2. djetetu i mlađoj punoljetnoj osobi s problemima u ponašanju kojima je izrečena odgojna mjera sukladno propisima o kaznenopravnoj zaštiti
3. djetetu i mlađoj punoljetnoj osobi:
 - s teškim invaliditetom
 - kod koje je utvrđen četvrti stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja
 - kod koje je utvrđeno više vrsta težih oštećenja ili
 - kod koje je utvrđeno više vrsta oštećenja trećeg stupnja težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja ili
4. teško bolesnom djetetu i mlađoj punoljetnoj osobi.

(4) Udomitelj koji obavlja udomiteljstvo kao zanimanje ima pravo na opskrbninu, naknadu za rad udomitelja, prava iz mirovinskog i obveznog zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti kao zaposlena osoba u skladu s posebnim propisima.

Srodničko udomiteljstvo

Članak 13.

(1) Srodničko udomiteljstvo obavlja se kao udomiteljstvo iz članka 11. ovoga Zakona ako centar korisnika utvrdi da je to u interesu korisnika i ako srodnik korisnika ispunjava uvjete iz članka 14. stavka 1. točke 1., 2., 3., 7. i 9. ovoga Zakona.

(2) Udomiteljstvo iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati: baka, djed, stric, teta, ujak, braća/polubraća, sestre/polusestre, unuci te njihovi braćni/izvanbraćni drugovi.

(3) Iznimno, udomiteljstvo iz stavka 2. ovoga članka mogu obavljati i drugi srodnici korisnika ako centar korisnika procijeni da je to u najboljem interesu korisnika.

(4) Udomitelj koji je srodnik korisnika iz stavka 2. i 3. ovoga članka ima pravo na opskrbninu.

POGLAVLJE II.

UVJETI ZA OBAVLJANJE UDOMITELJSTVA

*Opći uvjeti***Članak 14.**

- (1) Udomiteljstvo može obavljati fizička osoba koja:
1. je punoljetna i ima poslovnu sposobnost
 2. je hrvatski državljanin
 3. ima prebivalište i živi u Republici Hrvatskoj
 4. je mlađa od 60 godina, osim ako nastavlja obavljati udomiteljstvo ili ako udomiteljstvo obavlja kao srodnik
 5. ima završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje, osim ako udomiteljstvo obavlja kao srodnik
 6. je završila osposobljavanje za udomitelja, osim ako udomiteljstvo obavlja kao srodnik
 7. nema zapreke iz članka 18. ovoga Zakona
 8. ima propisane stambene uvjete
 9. ima pisanu suglasnost svih punoljetnih članova zajedničkog kućanstva za obavljanje udomiteljstva, osim ako udomiteljstvo obavlja kao samac.
- (2) Osoba koja podnosi zahtjev za obavljanje udomiteljstva ili član njezine obitelji s kojim živi u zajedničkom kućanstvu mora ostvarivati vlastita sredstva za uzdržavanje, u iznosu većem za 70 % od iznosa visine zajamčene minimalne naknade za samca ili kućanstvo, utvrđene zakonom kojim se uređuju prava u sustavu socijalne skrbi, osim ako udomiteljstvo obavlja kao srodnik ili kao zanimanje.
- (3) Na temelju ispunjenosti uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka centar udomitelja procjenjuje obitelj, motive osobe i članova njezine obitelji za obavljanje udomiteljstva, odnose u obitelji te njihov utjecaj na prihvatanje korisnika u obitelji, procjenjuje kapacitete i rizike udomiteljske obitelji, obavlja psihološko testiranje podnositelja zahtjeva te procjenjuje sve druge činjenice koje bi mogle utjecati na zadovoljavanje potreba i najbolji interes korisnika, pri čemu uzima u obzir i preporuke pružatelja socijalnih usluga i drugih tijela u lokalnoj zajednici.
- (4) Osposobljavanje iz stavka 1. točke 6. ovoga članka provodi centar udomitelja na temelju ispunjenosti uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka te procjene iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Osoba koja je u zahtjevu za obavljanje tradicionalnog udomiteljstva iskazala interes za privremeni smještaj djeteta i mlađe punoljetne osobe s problemima u ponašanju ili smještaj djeteta stranog državljanina koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se o njemu (u daljnjem tekstu: dijete bez pratnje), mora imati posebna znanja i vještine za skrb o ovim korisnicima i obvezna je završiti dodatno osposobljavanje.
- (6) Iznimno od stavka 1. točke 2. ovoga članka, udomiteljstvo može obavljati i državljanin države članice Europskoga gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije koji ima stalni boravak u Republici Hrvatskoj.

(7) Iznimno od stavka 1. točke 2. ovoga članka, državljanin trećih zemalja koji živi i ima stalni boravak u Republici Hrvatskoj može obavljati udomiteljstvo ako je to od osobitog interesa za korisnika, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) pribavljenu putem centra udomitelja.

(8) Stambene uvjete za obavljanje udomiteljstva pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: ministar).

(9) Osposobljavanje i dodatna usavršavanja udomitelja, način i njihovo trajanje pravilnikom propisuje ministar.

(10) Način i postupak obiteljske procjene pravilnikom propisuje ministar.

Posebni uvjeti za obavljanje standardnog udomiteljstva kao zanimanja

Članak 15.

Standardno udomiteljstvo kao zanimanje može obavljati tradicionalni ili specijalizirani udomitelj koji:

1. nije u radnom odnosu, ne obavlja samostalnu registriranu djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja u skladu s odredbama posebnih propisa ili drugu samostalnu djelatnost
2. je najmanje šest mjeseci pružao uslugu kao tradicionalni ili specijalizirani udomitelj
3. pruža uslugu smještaja za troje djece ili četvero odraslih korisnika istodobno i
4. ima prebivalište na području jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba, za koje je mrežom socijalnih usluga utvrđena potreba za obavljanjem udomiteljstva kao zanimanja
5. je izabran od strane Povjerenstva za izbor udomitelja za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja.

Posebni uvjeti za obavljanje specijaliziranog udomiteljstva za djecu kao zanimanja

Članak 16.

(1) Specijalizirano udomiteljstvo za djecu kao zanimanje (u daljnjem tekstu: specijalizirano udomiteljstvo za djecu) može obavljati osoba koja ispunjava uvjete iz članka 14. stavaka 1. i 3. i članka 15. točaka 1., 4. i 5. ovoga Zakona i:

1. ima završen najmanje preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij ili stručni studij u području socijalnog rada, psihologije, edukacijske rehabilitacije, socijalne pedagogije, logopedije, radne terapije, pedagogije i medicine i najmanje godinu dana radnog staža u radu s djecom i mlađim punoljetnim osobama ili
2. ima završeno srednjoškolsko obrazovanje ili preddiplomski ili diplomski sveučilišni studij ili stručni studij i najmanje tri godine pružanja usluge djetetu ili mlađoj punoljetnoj osobi kao tradicionalni, specijalizirani ili standardni udomitelj.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka mora imati posebna znanja i vještine u skladu s individualnim potrebama djeteta ili mlađe punoljetne osobe kojoj pruža uslugu smještaja.

Iznimka kod uvjeta za obavljanje srodničkog udomiteljstva

Članak 17.

Nakon donošenja rješenja o dozvoli za obavljanje srodničkog udomiteljstva udomitelj je dužan završiti osposobljavanje u roku koji odredi centar udomitelja, a drugi punoljetni član udomiteljske obitelji dužan je educirati se samo prema procjeni centra udomitelja.

Zapreke za obavljanje udomiteljstva

Članak 18.

(1) Udomiteljstvo ne može obavljati osoba:

1. u čijoj su obitelji poremećeni obiteljski odnosi
2. koja ima bolest ili stanje kojim bi bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika ili
3. koja je društveno neprihvatljivog ponašanja.

(2) Osobom društveno neprihvatljivog ponašanja iz stavka 1. točke 3. ovoga članka smatra se:

1. osoba koja je pravomoćno osuđena za neko od kaznenih djela:
 - kaznena djela protiv života i tijela (glava X.), kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina (glava XI.), kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (glava XIV.), kaznena djela protiv časti i ugleda (glava XV.), kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži (glava XVI.), kaznena djela protiv zdravlja ljudi (glava XVIII.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.)
 - kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva (glava IX.), kaznena djela protiv života i tijela (glava X.), kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda (glava XI.), kaznena djela protiv osobne slobode (glava XIII.), kaznena djela protiv časti i ugleda (glava XV.), kaznena djela protiv spolne slobode (glava XVI.), kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (glava XVII.), kaznena djela protiv braka, obitelji i djece (glava XVIII.), kaznena djela protiv zdravlja ljudi (glava XIX.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15., 101/17., 118/18., 126/19. i 84/21.)
2. osoba kojoj je pravomoćno izrečena prekršajnopravna sankcija za nasilje u obitelji
3. osoba protiv koje se vodi kazneni postupak iz točke 1. ovoga stavka ili prekršajni postupak za nasilje u obitelji
4. osoba koja je ovisna o alkoholu, opojnim drogama i/ili kockanju i drugim oblicima ovisnosti

5. osoba kojoj je izrečena mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta u protekle tri godine prije podnošenja zahtjeva za obavljanje udomiteljstva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.
- (3) Odredba stavka 2. točke 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuje se na osobu kod koje je nastupila rehabilitacija.
- (4) Sve zapreke iz stavka 1. ovoga članka odnose se i na članove obitelji s kojima osoba koja je podnijela zahtjev za obavljanje udomiteljstva zajedno živi.
- (5) Centar udomitelja obavezan je po službenoj dužnosti pribaviti dokaz da se protiv osobe koja je podnijela zahtjev za obavljanje udomiteljstva i članova njezine obitelji ne vodi kazneni postupak za kaznena djela iz stavka 2. točke 1. ovoga članka ili prekršajni postupak za nasilje u obitelji te da nisu pravomoćno osuđeni za kaznena djela iz stavka 2. točke 1. ovoga članka ili prekršaj iz stavka 2. točke 2. ovoga članka.

POGLAVLJE III.

SMJEŠTAJ KORISNIKA

Opća odredba

Članak 19.

- (1) Korisniku osigurava uslugu smještaja centar korisnika na temelju izvršnog rješenja o priznavanju prava na uslugu smještaja u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju socijalne usluge u sustavu socijalne skrbi.
- (2) Udomitelj je dužan primiti na smještaj korisnika na temelju rješenja o priznavanju prava na uslugu smještaja.

Dobna razlika udomitelja i korisnika

Članak 20.

- (1) Dobna razlika između udomitelja i djeteta mora biti najmanje 18 godina, osim kod srodnika kao udomitelja.
- (2) Ako je udomitelj navršio 65 godina života, novim korisnicima se ne može priznavati pravo na smještaj u udomiteljsku obitelj kod tog udomitelja, osim ako je udomitelj srodnik.

Smještaj djece u tradicionalnom udomiteljstvu

Članak 21.

- (1) U udomiteljsku obitelj može biti smješteno najviše troje djece.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, uz prethodnu suglasnost centra udomitelja, u udomiteljsku obitelj može biti smješteno i više od troje djece ako se radi o braći i sestrama, majci s djetetom do godinu dana ili djeci i mlađim punoljetnim osobama korisnicima privremenog smještaja u kriznim situacijama.
- (3) Ako je u udomiteljsku obitelj smješteno troje djece s teškoćama u razvoju, samo jedno od smještene djece može biti dijete s težim invaliditetom ili utvrđenim trećim stupnjem težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja.

- (4) Kod udomitelja samca može biti smješteno najviše dvoje djece.
- (5) Kod srodnika udomitelja koji je samac može biti smješteno i više od dvoje djece ako se radi o braći i sestrama, uz prethodnu suglasnost centra udomitelja.

Smještaj odraslih osoba u tradicionalnom udomiteljstvu

Članak 22.

- (1) U udomiteljskoj obitelji mogu biti smještena najviše četiri odrasla korisnika.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u udomiteljskoj obitelji može biti smješten i peti odrasli korisnik ako mu je priznato pravo na privremeni smještaj u kriznim situacijama, uz prethodnu suglasnost centra udomitelja.
- (3) Broj korisnika iz stavka 1. i 2. ovoga članka umanjuje se za broj osoba s kojima udomitelj ili drugi članovi obitelji s kojima živi imaju sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, uz ugovorenu zajednicu života.
- (4) Kod udomitelja samca ili kod srodnika udomitelja samca mogu biti smještena najviše dva odrasla korisnika.

Smještaj djece kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo

Članak 23.

- (1) U udomiteljskoj obitelji u kojoj udomitelj obavlja standardno udomiteljstvo mora biti smješteno troje djece istodobno.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u udomiteljskoj obitelji može biti smješten manji broj djece ako se radi o:
 - 1. dvoje djece mlađe od tri godine
 - 2. dvoje djece s težim invaliditetom ili utvrđenim trećim stupnjem težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja ili
 - 3. roditelju s djetetom do godine dana koji je smješten kod udomitelja istodobno s još jednim djetetom.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, uz prethodnu suglasnost udomitelja i centra udomitelja, u udomiteljskoj obitelji može biti smješteno i više od troje djece ako se radi o braći i sestrama, majci s djetetom do godine dana ili korisnicima privremenog smještaja u kriznim situacijama u skladu sa zakonom kojim se uređuju socijalne usluge u sustavu socijalne skrbi.
- (4) Kada je u udomiteljskoj obitelji smješteno troje djece s teškoćama u razvoju, samo jedno od smještene djece može biti dijete s težim invaliditetom ili utvrđenim trećim stupnjem težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja.
- (5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kod udomitelja samca mora biti smješteno dvoje djece istodobno.

Smještaj odraslih osoba kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo

Članak 24.

- (1) U udomiteljskoj obitelji u kojoj udomitelj obavlja standardno udomiteljstvo moraju biti smještena četiri odrasla korisnika istodobno.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u udomiteljskoj obitelji može biti smješten i peti odrasli korisnik ako mu je priznato pravo na privremeni smještaj u kriznim situacijama, uz prethodnu suglasnost udomitelja i centra udomitelja.

(3) Kod udomitelja samca istodobno moraju biti smještena dva odrasla korisnika.

Smještaj djece kod udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu

Članak 25.

(1) Kod udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu može biti smješteno jedno dijete iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Iznimno, kod udomitelja iz stavka 1. ovoga članka može biti smješteno i drugo dijete ako je riječ o bratu ili sestri djeteta iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona kada centar korisnika procijeni da je to u interesu djece i uz suglasnost udomitelja i centra udomitelja.

Smještaj korisnika u slučaju privremene nesposobnosti udomitelja koji udomiteljstvo obavlja kao zanimanje

Članak 26.

(1) Kada privremena nesposobnost udomitelja koji udomiteljstvo obavlja kao zanimanje traje duže od tri mjeseca, centar korisnika dužan je korisniku osigurati privremeni smještaj kod drugog udomitelja.

(2) Obavijest o potrebi privremenog smještaja korisnika iz stavka 1. ovoga članka udomitelj je dužan uputiti centru udomitelja i centru korisnika.

POGLAVLJE IV.

FINANCIRANJE UDOMITELJSTVA

Članak 27.

Sredstva za financiranje udomiteljstva osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

POGLAVLJE V.

OPSKRBNINA I NAKNADA ZA RAD UDOMITELJA

Izračun opskrbnine i naknade za rad udomitelja

Članak 28.

(1) Osnovicu na temelju koje se izračunava iznos naknade za rad udomitelja i iznos opskrbnine odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske.

(2) Osnovica na temelju koje se izračunava iznos naknade za rad udomitelja i iznos opskrbnine utvrđuju se jednom godišnje, najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu.

(3) Osnovica iz stavka 2. ovoga članka ne može se utvrditi u iznosu manjem od iznosa koji je bio utvrđen za prethodnu godinu.

*Opskrbnina***Članak 29.**

- (1) Opskrbnina se određuje za svakog korisnika posebno.
- (2) Iznos opskrbnine određuje se prema vrsti korisnika ovisno o životnoj dobi i zdravstvenom stanju korisnika i razmjerna je trajanju i opsegu usluge smještaja korisnika kod udomitelja.
- (3) Opskrbnina se obračunava prvim danom smještaja i prestaje posljednjim danom smještaja korisnika.
- (4) Opskrbnina se ne smatra plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.
- (5) Pravo na opskrbninu rješenjem o priznatom pravu na uslugu smještaja korisnika priznaje centar korisnika, a isplaćuje Ministarstvo putem centra korisnika.
- (6) Opskrbninu korisnika privremenog smještaja kod udomitelja, a koji je na dugotrajnom smještaju kod drugog pružatelja usluge, isplaćuje pružatelj usluge dugotrajnog smještaja.
- (7) Visinu opskrbnine odlukom utvrđuje ministar.

*Naknada za rad udomitelja koji obavlja tradicionalno udomiteljstvo***Članak 30.**

- (1) Naknada za rad udomitelja ovisi o broju i vrsti korisnika.
- (2) Pravo na naknadu za rad udomitelja rješenjem o priznatom pravu na uslugu smještaja korisnika priznaje centar korisnika, a isplaćuje Ministarstvo putem centra korisnika.
- (3) Naknada za rad udomitelja obračunava se prvim danom smještaja i prestaje posljednjim danom smještaja korisnika.
- (4) Naknadu za rad udomitelja za korisnika privremenog smještaja kod udomitelja, a koji je na dugotrajnom smještaju kod drugog pružatelja usluge, isplaćuje pružatelj usluge dugotrajnog smještaja.
- (5) Visinu naknade za rad udomitelja odlukom utvrđuje ministar.

*Opće odredbe o naknadi za rad udomitelja koji udomiteljstvo obavlja kao zanimanje***Članak 31.**

- (1) Naknada za rad udomitelja koji obavlja udomiteljstvo kao zanimanje ne smatra se plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.
- (2) Mjesečna osnovica za obračun i uplatu doprinosa za obvezna osiguranja za udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo je najniža mjesečna osnovica propisana zakonom kojim su uređeni doprinosi za obvezna osiguranja.
- (3) Mjesečna osnovica za obračun i uplatu doprinosa za obvezna osiguranja za udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu je prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku.

(4) Prijavu i odjavu udomitelja koji obavlja udomiteljstvo kao zanimanje na mirovinsko i obvezno zdravstveno osiguranje podnosi centar udomitelja.

(5) Udomitelj koji obavlja udomiteljstvo kao zanimanje ima pravo na naknadu za rad udomitelja i za vrijeme privremene nesposobnosti za obavljanje udomiteljstva zbog bolesti u skladu sa zakonom kojim se propisuje obvezno zdravstveno osiguranje.

(6) Udomitelj koji obavlja udomiteljstvo kao zanimanje ima pravo na naknadu za rad udomitelja i prava iz mirovinskog i obveznog zdravstvenog osiguranja i za vrijeme korištenja prava na temelju propisa kojim se uređuju roditeljne i roditeljske potpore.

Naknada za rad udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo

Članak 32.

(1) Visinu naknade za rad udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo odlukom utvrđuje ministar.

(2) Naknada za rad udomitelja obračunava se danom izvršnosti rješenja o dozvoli za obavljanje standardnog udomiteljstva i prestaje danom izvršnosti rješenja o prestanku dozvole za obavljanje standardnog udomiteljstva.

(3) Pravo na naknadu za rad udomitelja i doprinose za obvezna osiguranja rješenjem o dozvoli za obavljanje standardnog udomiteljstva priznaje centar udomitelja.

(4) Naknadu za rad udomitelja i doprinose za obvezna osiguranja obračunava i isplaćuje Ministarstvo putem centra udomitelja.

(5) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, udomitelj ima pravo na naknadu za rad udomitelja u punom iznosu i ako bez svoje krivnje ne ispunjava uvjet propisan člankom 15. točkom 3. ovoga Zakona, najduže tri mjeseca od dana prestanka smještaja jednog od korisnika.

Naknada za rad udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu

Članak 33.

(1) Visinu naknade za rad udomitelja koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu odlukom utvrđuje ministar.

(2) Naknada za rad udomitelja i doprinosi za obvezna osiguranja obračunavaju se prvim danom smještaja i prestaju posljednjim danom smještaja korisnika.

(3) Pravo na naknadu za rad udomitelja i doprinose za obvezna osiguranja rješenjem o dozvoli za obavljanje specijaliziranog udomiteljstva za djecu priznaje centar udomitelja.

(4) Naknadu za rad udomitelja i doprinose za obvezna osiguranja obračunava i isplaćuje Ministarstvo putem centra udomitelja.

(5) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako korisnik iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona koristi uslugu smještaja u istoj udomiteljskoj obitelji, naknada za rad udomitelja i doprinosi za obvezna osiguranja obračunavaju se s danom izvršnosti rješenja o dozvoli za obavljanje specijaliziranog udomiteljstva za djecu.

(6) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, udomitelj ima pravo na naknadu za rad udomitelja u punom iznosu i ako bez svoje krivnje nema na smještaju korisnika iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona najduže mjesec dana od dana prestanka smještaja korisnika.

POGLAVLJE VI.

POSTUPAK ZA DONOŠENJE RJEŠENJA

Opće odredbe

Članak 34.

- (1) Postupak za donošenje rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva pokreće se po zahtjevu stranke.
- (2) O zahtjevu rješenjem odlučuje centar za socijalnu skrb prema prebivalištu podnositelja zahtjeva.
- (3) Dozvola za obavljanje udomiteljstva vrijedi tri godine.
- (4) Dan izvršnosti rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva iz stavka 2. ovoga članka smatra se danom početka obavljanja udomiteljstva.
- (5) U slučaju promijenjenih okolnosti o kojima ovisi obavljanje udomiteljstva udomitelj je dužan o tome obavijestiti centar udomitelja i centar korisnika u roku od osam dana od dana nastupa promijenjenih okolnosti.
- (6) Po navedenoj obavijesti ili po službenoj dužnosti centar udomitelja dužan je ukinuti rješenje iz stavka 2. ovoga članka i donijeti rješenje u skladu s promijenjenim okolnostima.
- (7) Kada udomitelj nema interes za obavljanje udomiteljstva nakon isteka roka iz stavka 3. ovoga članka, dužan je o tome obavijestiti centar udomitelja najkasnije 60 dana prije isteka roka na koji je izdano rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva ili 30 dana prije planiranog dana prestanka obavljanja udomiteljstva zbog osobnih razloga.
- (8) Najkasnije 60 dana prije isteka roka na koji je izdano rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva iz stavka 3. ovoga članka udomitelj može ponovno podnijeti zahtjev za donošenje rješenja za obavljanje udomiteljstva.
- (9) Do okončanja postupka iz stavka 8. ovoga članka ostaje na snazi prijašnje rješenje.

Pravo na žalbu

Članak 35.

- (1) Protiv rješenja iz članka 34. stavaka 2. i 6. i članka 40. stavka 2. ovoga Zakona može se izjaviti žalba.
- (2) O žalbi odlučuje Ministarstvo.
- (3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

*Sadržaj izreke rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva***Članak 36.**

Izreka rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva obvezno sadržava i naznaku vrste udomiteljstva za koje udomitelj ispunjava uvjete te broj i vrstu korisnika.

*Rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva članu obitelji udomitelja***Članak 37.**

(1) U slučaju smrti udomitelja ili drugih opravdanih razloga jedan od punoljetnih članova obitelji udomitelja može podnijeti zahtjev za obavljanje tradicionalnog ili srodničkog udomiteljstva.

(2) Ako na temelju činjenica poznatih u vrijeme podnošenja zahtjeva centar udomitelja utvrdi da kod člana obitelji iz stavka 1. ovoga članka ne postoje zapreke iz članka 18. ovoga Zakona za obavljanje udomiteljstva, može do donošenja rješenja, prije okončanja postupka donijeti privremeno rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva.

*Rješenje u slučaju smanjenja propisanog broja korisnika kod udomitelja koji obavlja standardno udomiteljstvo***Članak 38.**

(1) U slučaju smanjenja broja korisnika iz članka 15. točke 3. ovoga Zakona udomitelj koji obavlja standardno udomiteljstvo može podnijeti zahtjev za obavljanje tradicionalnog udomiteljstva.

(2) Ako na temelju činjenica poznatih u vrijeme podnošenja zahtjeva centar udomitelja utvrdi da nema zapreke iz članka 18. ovoga Zakona za obavljanje udomiteljstva, može do donošenja rješenja o dozvoli za obavljanje tradicionalnog udomiteljstva, prije okončanja postupka donijeti privremeno rješenje o dozvoli za obavljanje tradicionalnog udomiteljstva.

*Posebne odredbe o postupku za donošenje rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja***Članak 39.**

(1) U skladu s mrežom socijalnih usluga Ministarstvo svake godine određuje potreban broj udomitelja za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja u sljedećoj kalendarskoj godini i o tome obavještava centre za socijalnu skrb.

(2) U svrhu izbora udomitelja koji će udomiteljstvo obavljati kao zanimanje, za svaku pojedinu jedinicu područne (regionalne) samouprave odnosno za Grad Zagreb ministar osniva Povjerenstvo za izbor udomitelja za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo za izbor udomitelja).

(3) Rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja donosi centar udomitelja u skladu s izborom Povjerenstva za izbor udomitelja koji ispunjavaju uvjete za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja i odgovaraju potrebama iz stavka 1. ovog članka.

(4) Kriterije za sastav Povjerenstva za izbor udomitelja, imenovanje članova i način rada Povjerenstva pravilnikom propisuje ministar.

*Prestanak udomiteljstva***Članak 40.**

(1) Udomiteljstvo prestaje:

1. istekom roka na koji je izdano rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva, a udomitelj nije podnio zahtjev za donošenje rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva
2. smrću udomitelja
3. na zahtjev udomitelja
4. prestankom postojanja jednog od uvjeta za obavljanje udomiteljstva iz članka 14., 15. i 16. ovoga Zakona
5. ako udomitelj obavlja udomiteljstvo protivno interesima korisnika
6. ako udomitelj ne ispunjava obveze iz članka 50. stavka 2. točke 12.
7. ako udomitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj korisnika kojeg mu je uputio centar, a suglasio se s njegovim smještajem
8. ako prestane potreba za smještajem korisnika u srodničku udomiteljsku obitelj, a ta obitelj obavlja samo srodničko udomiteljstvo ili
9. rješenjem inspektora ili višeg inspektora socijalne skrbi o zabrani obavljanja udomiteljstva u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi.

(2) O prestanku dozvole za obavljanje udomiteljstva iz stavka 1. točke 1. – 8. ovoga članka rješenjem odlučuje centar udomitelja.

(3) U slučajevima iz stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga članka udomiteljstvo prestaje:

- danom isteka roka na koji je izdano rješenje o dozvoli za obavljanje udomiteljstva i
- danom smrti udomitelja.

(4) U slučajevima iz stavka 1. točaka 3. – 8. ovoga članka udomiteljstvo prestaje danom izvršnosti rješenja o prestanku dozvole za obavljanje udomiteljstva.

(5) U slučaju iz stavka 1. točke 9. ovoga članka udomiteljstvo prestaje izvršnošću rješenja o zabrani obavljanja udomiteljstva.

*Registar udomitelja i Registar smještenih korisnika***Članak 41.**

(1) Registar udomitelja i Registar smještenih korisnika vodi centar za socijalnu skrb u elektroničkom obliku, u programu u vlasništvu Ministarstva.

(2) Sadržaj i način vođenja registara iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

*Upis podataka u Registar udomitelja i u Registar smještenih korisnika***Članak 42.**

(1) U roku od osam dana od dana izvršnosti rješenja iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona centar udomitelja po službenoj dužnosti upisuje udomitelja u Registar udomitelja.

(2) U roku od osam dana od dana izvršnosti rješenja iz članka 34. stavka 6. i članka 40. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona centar udomitelja po službenoj dužnosti upisuje podatak o promjeni, prestanku ili zabrani obavljanja udomiteljstva u Registar udomitelja.

(3) U roku od osam dana nakon izvršnosti rješenja o priznavanju prava na uslugu smještaja kod udomitelja centar korisnika po službenoj dužnosti upisuje korisnika u Registar smještenih korisnika.

(4) U roku od osam dana nakon izvršnosti rješenja o prestanku prava na uslugu smještaja kod udomitelja centar korisnika briše korisnika iz Registra smještenih korisnika.

POGLAVLJE VIII.

OBVEZE CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

Obveze centra korisnika prije smještaja korisnika

Članak 43.

(1) Centar korisnika obavezan je:

1. upoznati udomitelja s osobinama korisnika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, poteškoćama koje postoje i koje se mogu očekivati te s ciljevima koji se žele postići individualnim planom promjene
2. pripremiti korisnika, njegovu vlastitu i udomiteljsku obitelj za smještaj korisnika
3. pri izboru udomitelja voditi se isključivo potrebama korisnika
4. pravodobno osigurati udomitelju isprave radi prijave boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite korisnika
5. dostaviti centru udomitelja rješenje o priznatom pravu na socijalnu uslugu smještaja kod udomitelja i individualni plan promjene.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar korisnika ne može naći odgovarajućeg udomitelja ili ako smještaj korisnika na tom području ne bi bio u njegovu interesu, centar korisnika uputit će korisnika na smještaj kod udomitelja na području nadležnosti drugog centra, od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju korisnika na smještaj.

Obveze centra korisnika tijekom smještaja korisnika

Članak 44.

(1) Tijekom smještaja korisnika kod udomitelja centar korisnika koordinira i prati provođenje individualnog plana promjene korisnika.

(2) Centar korisnika sudjeluje u pružanju stručne pomoći i potpore korisnicima, udomiteljima i udomiteljskim obiteljima.

(3) Centar korisnika prati prilike korisnika putem posjeta ili drugih primjerenih oblika komunikacije s korisnicima, udomiteljem, obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, drugim pravnim i/ili fizičkim osobama koje sudjeluju u ostvarivanju individualnog plana promjene korisnika.

(4) Ako je korisniku potrebno priznati pravo na uslugu smještaja kod drugog pružatelja usluga, centar korisnika, zajedno s udomiteljem i drugim pružateljem usluge, priprema korisnika na odlazak iz obitelji i smještaj kod drugog pružatelja usluga u roku od 60 dana od dana kada je utvrđena potreba.

(5) Centar korisnika, udomitelj i pružatelj usluge zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta ili mlađe punoljetne osobe radi povratka u vlastitu obitelj, posvojenja, osamostaljivanja, smještaja kod drugog pružatelja usluge smještaja, s ciljem postupne prilagodbe na nove okolnosti.

Obveze centra korisnika nakon prestanka smještaja korisnika

Članak 45.

(1) Centar korisnika, u suradnji s pružateljem usluge, obvezan je osigurati praćenje i stručnu pomoć korisniku i njegovoj obitelji najmanje tri mjeseca nakon prestanka smještaja odnosno povratka u obitelj, a po potrebi i duže.

(2) Centar korisnika, u suradnji sa pružateljem usluga, obvezan je osigurati mlađoj punoljetnoj osobi potporu u svrhu uključivanja u lokalnu zajednicu u vremenu od godine dana od prestanka redovitog školovanja u skladu s njezinim potrebama.

Obveze centra udomitelja

Članak 46.

(1) Tim za udomiteljstvo ili stručni radnik centra udomitelja (u daljnjem tekstu: tim ili stručni radnik) sudjeluje u smještaju korisnika i obavljanju udomiteljstva na području svoje mjesne nadležnosti.

(2) Tim ili stručni radnik obavlja sljedeće poslove:

1. informira zainteresirane osobe o udomiteljstvu te surađuje s pružateljima usluga, udrugama i drugim organizacijama civilnog društva, školama i drugim ustanovama i sredstvima javnog informiranja u promicanju udomiteljstva u zajednici
2. određuje prioritete u odnosu na potrebe za udomiteljstvom u lokalnoj zajednici
3. provodi osnovno osposobljavanje udomitelja u trajanju od 40 sati, utvrđuje motivaciju i provodi izbor udomitelja
4. organizira redovitu godišnju edukaciju udomitelja
5. sudjeluje u pružanju stručne potpore udomitelju
6. vodi računa o popunjenosti kapaciteta kod udomitelja koji udomiteljstvo obavlja kao zanimanje u skladu s najboljim interesima korisnika
7. sudjeluje u procjeni potreba korisnika
8. sudjeluje u izboru i pripremi udomitelja
9. sudjeluje u praćenju pružanja usluge smještaja kod udomitelja
10. surađuje s mobilnim timovima stručnih radnika domova socijalne skrbi, centara za pružanje usluga u zajednici i drugih registriranih pružatelja socijalnih usluga

11. organizira dežurni telefon za udomitelje u suradnji s domom socijalne skrbi i centrom za pružanje usluga u zajednici
12. organizira superviziju udomitelja u suradnji s domom socijalne skrbi i centrom za pružanje usluga u zajednici.

POGLAVLJE IX.

STRUČNA POMOĆ I POTPORA*Opće odredbe***Članak 47.**

- (1) Stručnu pomoć i potporu u obavljanju udomiteljstva pružaju centar za socijalnu skrb, dom socijalne skrbi i centar za pružanje usluga u zajednici.
- (2) Stručna pomoć i potpora može se pružati u suradnji s udrugama i drugim organizacijama civilnog društva, vjerskim zajednicama i drugim pravnim i fizičkim osobama koje pružaju usluge stručne pomoći u obitelji, rane intervencije, savjetovanja i pomaganja u obitelji i druge usluge u obitelji i lokalnoj zajednici sukladno posebnom propisu.

*Posebne obveze doma socijalne skrbi i centra za pružanje usluga u zajednici***Članak 48.**

Dom socijalne skrbi i centar za pružanje usluga u zajednici obvezni su:

1. informirati sve zainteresirane osobe o udomiteljstvu te surađivati s centrima za socijalnu skrb, udrugama i drugim organizacijama civilnog društva, školama i drugim ustanovama, sredstvima javnog informiranja u promicanju udomiteljstva u zajednici
2. provoditi edukaciju za udomitelje
3. pružati stručnu pomoć i potporu udomitelju i korisniku
4. organizirati i provoditi povremene grupe podrške udomiteljima i korisnicima
5. provoditi individualno i grupno savjetovanje udomitelja
6. provoditi individualno i grupno savjetovanje korisnika
7. organizirati mobilne timove za pružanje usluga u udomiteljskoj obitelji u skladu s individualnim planom promjene korisnika
8. sudjelovati u pripremi djeteta za povratak u vlastitu obitelj, posvojenje ili samostalan život te prilikom premještanja korisnika u drugu udomiteljsku obitelj ili kod drugog pružatelja usluge.

POGLAVLJE X.

PRAVA I OBVEZE UDOMITELJA*Prava udomitelja***Članak 49.**

Udomitelj ima pravo:

1. na osobni dignitet i privatnost
2. biti upoznat sa svim informacijama o korisniku, uključujući informacije o njegovu prijašnjem obiteljskom životu
3. sudjelovati u izradi individualnog plana promjene i imati saznanja o ciljevima plana za udomljenog korisnika
4. na sigurnost članova vlastite obitelji
5. na stručnu pomoć u svladavanju poteškoća pri prijmu i odlasku korisnika
6. biti upoznat sa svim postupcima vezanim uz svoju ulogu udomitelja
7. na potporu u obavljanju udomiteljstva kroz redovitu superviziju i grupe podrške
8. na osposobljavanje i edukacije koje organizira centar ili drugi pružatelj usluga
9. na pristup drugim oblicima potpore u brizi za korisnika u svom domu, uključujući pravodobnu pomoć stručnih radnika centra ili drugih pružatelja usluga.

Obveze udomitelja

Članak 50.

(1) Udomitelj i udomiteljska obitelj pružaju korisniku smještaja: prihvata, stanovanje, prehranu, odjeću i obuću, održavanje osobne higijene, njegu i brigu o zdravlju, čuvanje, odgoj, podršku u obrazovanju, organiziranje slobodnog vremena, prijevoz te druge usluge ovisno o potrebama korisnika.

(2) Udomitelj je obavezan:

1. pripremiti obitelj za smještaj korisnika, u suradnji s centrom za socijalnu skrb ili domom socijalne skrbi odnosno centrom za pružanje usluga u zajednici
2. sudjelovati u izradi i provođenju individualnog plana promjene prije i za vrijeme smještaja korisnika
3. korisniku pružati pomoć u prilagodbi na obitelj i novu zajednicu te omogućiti da ponašanje svih članova udomiteljske obitelji prema korisniku bude odgovarajuće
4. omogućiti korisniku korištenje usluga prema individualnom planu promjene
5. korisnika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću te potrebne osobne i druge potrepštine
6. skrbiti za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja korisnika te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu skrb u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije
7. skrbiti da korisnik stekne određeno profesionalno zvanje i pomoći mu u traženju odgovarajućeg zaposlenja
8. osigurati zaštitu dostojanstva, osobni integritet i tajnost podataka o korisniku

9. sudjelovati u pripremi korisnika za povratak u vlastitu obitelj, za posvojenje ili za odlazak kod drugog pružatelja smještaja ili za samostalan život
 10. surađivati i postupati po uputi tima ili stručnog radnika
 11. omogućiti i poticati kontakte korisnika s vlastitom obitelji, drugim srodnicima te ostalim bliskim osobama u skladu s najboljim interesima korisnika i odlukama nadležnih tijela
 12. sudjelovati s bračnim/izvanbračnim drugom u edukacijama koje organizira nadležni centar udomitelja najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog tima ili stručnog radnika i po potrebi češće.
- (3) Udomitelj je obvezan voditi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima korisnika te najmanje dva puta godišnje, a po potrebi i češće izvještavati centar korisnika.
- (4) Način i sadržaj obrasca za izvještavanje iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Posebne obveze udomitelja djeteta

Članak 51.

- (1) Udomitelj djeteta obvezan je:
1. dijete pravilno njegovati, odgajati i pružati mu primjeren smještaj, osigurati primjerenu prehranu, odjeću i obuću te se brinuti o djetetovu zdravlju
 2. djetetu osigurati školske i osobne potrepštine, primjerene igračke, osnovnu sportsku i drugu opremu prosječne vrijednosti za različite aktivnosti
 3. brinuti se za pravilan odnos djeteta prema učenju i radu, poticati ga na rad i stjecanje radnih navika te skrbiti da udomljeno dijete stekne određeno profesionalno zvanje
 4. pomoći djetetu kod oblikovanja vlastitog identiteta, poticati razvoj njegovih sposobnosti i organizirati provođenje slobodnog vremena
 5. uključivati dijete u život lokalne zajednice sukladno njegovim potrebama i interesima
 6. omogućiti i poticati kontakte te susrete i druženja između djeteta i roditelja te drugih članova biološke obitelji, sukladno odluci nadležnog tijela i najboljem interesu djeteta
 7. voditi dnevnik važnijih događanja u životu djeteta i dokumentirati vizualnim zapisima.
- (2) Sva važnija pitanja oko brige i odgoja djeteta udomitelj mora uređivati sporazumno s njegovim roditeljima ili skrbnikom, centrom korisnika, centrom udomitelja i pružateljem drugih usluga.

Posebne obveze udomitelja odrasle osobe

Članak 52.

- (1) Udomitelj odrasle osobe obvezan je:

1. osigurati zadovoljavanje svakodnevnih i posebnih potreba te je poticati na usvajanje određenih vještina s obzirom na njezine preostale sposobnosti, a radi njezina samostalnog zbrinjavanja
 2. poticati radno-okupacijske aktivnosti u skladu s razinom funkcioniranja i interesima odrasle osobe, poticati rekreacijske aktivnosti te kulturno-zabavne aktivnosti
 3. uključivati korisnika u život lokalne zajednice sukladno njegovim interesima, potrebama i mogućnostima
 4. omogućiti i poticati kontakte te susrete i druženja korisnika i članova njegove obitelji te drugih srodnika i prijatelja.
- (2) Sva važnija pitanja oko brige za odraslog korisnika udomitelj mora uređivati sporazumno s korisnikom, centrom korisnika i centrom udomitelja, drugim pružateljima usluga te članovima obitelji korisnika, uvijek kada je to moguće.

POGLAVLJE XI.

PRAVA I OBVEZE KORISNIKA UDOMITELJSTVA

Prava udomljenog djeteta

Članak 53.

- (1) Dijete smješteno kod udomitelja ima pravo:

1. u skladu sa svojom dobi, biti informirano o svim fazama postupka odlaska iz vlastite obitelji, doma socijalne skrbi, centra za pružanje usluga u zajednici ili udomitelja te biti pripremljeno na smještaj kod udomitelja
2. sudjelovati u donošenju odluka koje utječu na njegov život
3. da se pri njegovu smještaju osobita pozornost posveti osiguranju kontinuiteta u odgoju, kao i njegovu etničkom, vjerskom, kulturnom ili jezičnom podrijetlu
4. primati kontinuiranu pomoć i potporu udomitelja, djelatnika centra za socijalnu skrb i pružatelja usluga
5. na odnos privrženosti i emocionalne bliskosti s udomiteljima, kroz međusobnu povezanost s udomiteljskom obitelji te drugim osobama važnim u njegovu životu
6. na odgoj, obrazovanje, razvijanje vještina te profesionalno usmjerenje koje će ga pripremiti za kvalitetan život
7. na dostupnost usluga i programa potpore koje djeluju na dobrobit djeteta, a kako bi moglo ostvariti svoje pune potencijale
8. na kontinuiranu skrb, prihvaćanje i poštovanje te potporu u razvijanju vlastitog identiteta i povjerenja u vlastitu vrijednost
9. na privatnost i pristup službenim informacijama i dokumentaciji vezanoj za vlastitu obitelj
10. na poštovanje dostojanstva i sigurnosti te zaštitu od povreda, tjelesnog ili psihičkog nasilja i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja

11. na kontakte i održavanje trajne i redovite veze s članovima vlastite obitelji, ako to nije u suprotnosti s njegovim najboljim interesima
 12. biti informirano i pripremljeno na prestanak smještaja, uključujući savjetovanje i pomaganje
 13. na pritužbu centru korisnika i/ili centru udomitelja.
- (2) Centar korisnika ili centar udomitelja, ovisno o vrsti pritužbe djeteta, dužan je odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka pritužbe odgovoriti na pritužbu i prema potrebi poduzeti mjere i aktivnosti radi otklanjanja razloga zbog kojih je pritužba podnesena.
- (3) Centar udomitelja može organizirati Vijeće udomljene djece i mladih na području svoje mjesne nadležnosti, koje promiče njihove interese i prava na obiteljski život i uključivanje u zajednicu, a Odlukom o organiziranju Vijeća udomljene djece i mladih određuje se njegov sastav te sadržaj i način rada.

Prava odraslog korisnika udomiteljstva

Članak 54.

- (1) Odrasla osoba smještena kod udomitelja ima pravo:
1. biti informirana o svim fazama postupka odlaska iz vlastite obitelji i pripremljena na smještaj kod udomitelja
 2. sudjelovati u donošenju odluka koje se tiču nje osobno i suživota u udomiteljskoj obitelji
 3. na dostupnost usluga i programa potpore u lokalnoj zajednici
 4. na kontinuiranu skrb, prihvaćanje i poštovanje dostojanstva od strane udomitelja i članova udomiteljske obitelji
 5. na sigurnost te zaštitu od povreda, tjelesnog ili psihičkog nasilja i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja
 6. na privatnost i pristup osobnoj dokumentaciji te informacijama vezanim za vlastitu obitelj
 7. na kontakte i održavanje trajne i redovite veze s članovima vlastite obitelji i drugim njoj važnim osobama ako to nije u suprotnosti s njezinim najboljim interesom
 8. na pritužbu centru korisnika i/ili centru udomitelja.
- (2) Centar korisnika ili centar udomitelja, ovisno o vrsti pritužbe, dužan je odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka odgovoriti na pritužbu i prema potrebi poduzeti mjere i aktivnosti radi otklanjanja razloga zbog kojih je pritužba podnesena.
- (3) Centar udomitelja potiče organiziranje zajedničkih sastanaka odraslih korisnika udomiteljstva na području svoje mjesne nadležnosti radi promicanja njihovih interesa i prava na uključivanje u zajednicu u suradnji s organizacijama civilnog društva i drugim pružateljima usluga.

*Obveze odraslog korisnika udomiteljstva***Članak 55.**

- (1) U skladu s individualnim planom promjene korisnik udomiteljstva obavezan je aktivno sudjelovati u ostvarivanju odabranih ciljeva, izvršavati preuzete obveze i inicirati preispitivanje svojega individualnog plana promjene u slučaju novih okolnosti koje utječu na njegovo provođenje.
- (2) Korisnik udomiteljstva obavezan je poštivati pravila obiteljskog života u udomiteljskoj obitelji i pravila ponašanja prema udomitelju i drugim korisnicima.
- (3) Ako nastanu problemi u odnosima korisnika s udomiteljem oko svakodnevnih obveza, načina korištenja slobodnog vremena, u komunikaciji s članovima vlastite obitelji, brizi korisnika o svome zdravlju, u kontaktima s lokalnom zajednicom i slično, korisnik je obavezan sporazumno s udomiteljem i centrom korisnika nastojati riješiti nastale poteškoće i uspostaviti suradnju s udomiteljem.

DIO TREĆI

NAGRADE I PRIZNANJA**Članak 56.**

- (1) Na prijedlog Povjerenstva za dodjelu nagrade svake godine ministar dodjeljuje nagrade udomiteljima za iznimne uspjehe ostvarene u promicanju i obavljanju udomiteljstva.
- (2) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka osniva ministar.
- (3) Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama javni poziv za prikupljanje inicijativa o kandidatima za natječaj za dodjelu nagrada iz stavka 1. ovoga članka, upućen centrima, udrugama koje se bave udomiteljstvom, vijećima udomljene djece i mladeži, korisnicima udomiteljstva i drugim zainteresiranim osobama.
- (4) Nagrade se dodjeljuju u obliku povelje i u novcu.
- (5) Centri mogu dodjeljivati priznanja za obavljanje udomiteljstva za svakih pet godina pružanja usluga udomiteljstva u obliku povelje.
- (6) Način raspisivanja javnog poziva, postupak predlaganja kandidata, kriterije za dodjelu nagrada, izgled povelje i iznos sredstava iz stavka 4. ovoga članka te sastav Povjerenstva za dodjelu nagrada pravilnikom propisuje ministar.

DIO ČETVRTI

PREKRŠAJNE ODREDBE**Članak 57.**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj udomitelj ako primi na smještaj korisnika bez rješenja centra korisnika o priznavanju prava na uslugu smještaja iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja obavlja udomiteljstvo bez rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona.

DIO PETI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 58.**

(1) Centar za socijalnu skrb dužan je uskladiti iznose opskrbnine i naknade za rad udomitelja s odlukom iz članka 29. stavka 7. i odlukom iz članka 30. stavka 5. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Udomitelj koji ostvaruje pravo na naknadu za uslugu smještaja i druge potrebe korisnika i udomiteljsku naknadu priznate po Zakonu o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.) ostvaruje priznata prava i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona do usklađenja iznosa iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 59.

(1) Postupci koji nisu dovršeni prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.).

(2) Dozvole za obavljanje udomiteljstva donesene po Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.) ostaju na snazi do isteka roka na koji su izdane.

(3) U postupku donošenja rješenja udomitelju koji ima dozvolu za obavljanje tradicionalnog ili specijaliziranog udomiteljstva temeljem Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.) ne primjenjuje se odredba članka 14. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

Članak 60.

(1) Ministar će donijeti pravilnike iz članka 14. stavaka 8., 9. i 10., članka 39. stavka 4., članka 41. stavka 2., članka 50. stavka 4. i članka 56. stavka 6. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar će donijeti odluke iz članka 29. stavka 7. i članka 30. stavka 5. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 61.

Do stupanja na snagu provedbenih propisa iz članka 60. ovoga Zakona ostaju na snazi:

1. Pravilnik o stambenim, socijalnim i drugim uvjetima za obavljanje udomiteljstva (»Narodne novine«, br. 48/08.)
2. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije udomiteljskih obitelji, registra udomiteljskih obitelji i smještenih korisnika te sadržaja obrazaca izvješća udomitelja (»Narodne novine«, br. 48/08.)
3. Pravilnik o sadržaju i trajanju osposobljavanja i edukacije udomiteljskih obitelji (»Narodne novine«, br. 48/08.).

Članak 62.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.).

Članak 63.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019.

Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 18/2022

Članak 17.

Postupci započeti prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 115/18.).

Članak 18.

(1) Centar za socijalnu skrb dužan je uskladiti iznos opskrbnine i naknade za rad udomitelja u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu odluke iz članka 10. i članka 11. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Udomitelj kojemu je na dan stupanja na snagu ovoga Zakona priznato pravo na opskrbninu u visini utvrđenoj Zakonom o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 115/18.), opskrbninu ostvaruje u visini utvrđenoj odlukom iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona od dana stupanja na snagu odluke iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Udomitelj kojemu je na dan stupanja na snagu ovoga Zakona priznato pravo na naknadu za rad udomitelju u visini utvrđenoj Zakonom o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 115/18.), naknadu za rad ostvaruje u visini utvrđenoj odlukom iz članka 10. i članka 11. stavka 1. ovoga Zakona od dana stupanja na snagu odluke iz članka 10. i članka 11. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 19.

(1) Ako su stupanjem na snagu ovoga Zakona izmijenjeni uvjeti za obavljanje udomiteljstva, centar udomitelja dužan je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona po službenoj dužnosti pokrenuti postupak za donošenje izmijenjenoga rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva ili za donošenje rješenja o prestanku dozvole za obavljanje udomiteljstva.

(2) Dozvole za obavljanje udomiteljstva donesene po Zakonu o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.) i rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva donesena po Zakonu o udomiteljstvu (»Narodne novine«, broj 115/18.) ostaju na snazi do isteka roka na koji su izdani.

Članak 20.

(1) Udomitelj koji u skladu s odredbom članka 4. ovoga Zakona podnese zahtjev za donošenje rješenja o dozvoli za obavljanje udomiteljstva, a na temelju Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 90/11. i 78/12.) ili Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 115/18.), pruža uslugu smještaja većem broju od Zakonom utvrđenog broja djece i mlađih punoljetnih osoba iz članka 25. Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 115/18.), može na vlastiti zahtjev i nadalje skrbiti o korisnicima na smještaju ako je to u njihovu najboljem interesu dok su ispunjeni uvjeti iz članka 12. stavka 3. Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 115/18.) odnosno dok postoji potreba za njihovim smještajem.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, u udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše troje djece.

Članak 21.

(1) Odluku iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odluku iz članka 10. i članka 11. stavka 1. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu odluke iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.